

Dagblad Zaanstreek

Parkeren leidt tot irritaties

3

Niels laat zien wat hij kan

7

Talent scouten op basisschool

8

Marcouch naar De Fabriek

9

VOOR HET LAATSTE NIEUWS: NHD.NL

ZATERDAG 22 JUNI 2013

In en rond Agathepark Krommenie

Buurtteam moet overlast tegen gaan

Melchert Leguyt

Krommenie * Zwerfvuil, vuurwerkoverlast en vandalisme. Het is Gerda Brasser een doorn in het oog. De Krommeniese wil er iets aan doen. Ze heeft daarom het initiatief genomen om een buurtteam op te richten, waarvan de leden gaan surveilleren door de wijk. Brasser heeft daarbij de steun van de wijkagenten Otto Scholten en Ron Bergman, wijkmanager Eric van Druenen en de jongerenwerkers van welzijnsorganisatie Welsaen. Brasser woont aan de Eikenlaan en loopt veel door de buurt met haar hond Kleintje. Tijdens haar wandelingen pakt ze geregeld zwerfval

op. Ze verzamelt blikjes, plastic flessen en papier en gooit het in een afvalbak. „Het is een kleine moeite en het maakt de buurt wat schoner”, zegt Brasser. Maar het is niet alleen het kleine zwerfval. Bij de naburige begraafplaats en in het Agathepark wordt geregeld grof vuil gedumpt, zoals stukken vloerbedekking, brokken hout en ander bouwafval. In het park kwam Brasser zelfs eens een verzameling gedumpte pornovideo's tegen. En dan is er nog de vuurwerkoverlast in de buurt die volgens Brasser al weken voor de jaarwisseling begint. „Het afgelopen jaar was het echt heel erg. Zo erg, dat sommige mensen niet eens meer de straat

Gerda Brasser met haar hond Kleintje in het Agathepark.

FOTO HDC MEDIA/MELCHERT LEGUYT

op durfden. Het dieptepunt was wel dat ik vuurwerkresten aantroef in de volière in het Agathepark. Ook voor honden is het een verschrikking. De dieren staan te trillen op hun poten

als zo'n bom afgaat.” De vuurwerkoverlast wordt vaak veroorzaakt door jongeren en dat geldt ook voor een deel van het zwerfvuilprobleem. In het park en

omgeving hangen vaak groepen jongeren rond, die rommel maken.

→ **Stad en Streek 3: 'Geen beroerde jongeren'**

advertentie

Staatsloterij

Oranjetrekking 29 juni

7 dagen lang elke dag kans op 1 miljoen

Koop nu uw Oranjelot!

Restaurator wil tekst Karel Appel terug

Rob Swart

Zaandam * Lisyca Bicaci, restaurator van de door Karel Appel ontworpen ramen in de Paaskerk, zou het liefst de bijbehorende tekst op de muur onder de ramen ook terugbrengen. De Ganse Schepping wacht met reikhalzend verlangen op het openbaar worden der Zonen Gods. Schreef Karel Appel op de muur. Hij

gebruikte een dikke kwast, wisselde blokletters, losse schrijffletters en aan elkaar geschreven letters af. De tekst staat niet recht en het laatste woord paste net niet meer. Het kerkbestuur zorgde dat de tekst niet te zien was op de dag van de opening. Maar hoe, daarover verschillen de verhalen. Volgens de ene lezing is er witte verf overheen gesmeerd, maar anderen zeggen dat

de letters die Appel aanbracht verwijderd zijn.

Bicaci, docent aan de Universiteit van Amsterdam, werkt al twee jaar aan herstel van de ramen. Zij vindt dat de tekst bij de ramen hoort en weer op de muur moet komen. Technisch is dat geen probleem.

→ **Regio 13/14**
Twee jaar restaureren is niet lang

advertentie

ROLF BENZ Artifort ligne roeet Gelderland LABEL Artemide MONUS

JORI de Sede designstock HARNINK hülsta SCHUITEMA auping

OPRUIMING!

Van Til biedt MEER DAN 1000 EENMALIGE SHOWMODELLEN van bekende merken met SPECTACULAIRE KORTINGEN aan. Het kortingspercentage kan daarbij oplopen TOT WEL 80%! Bekijk alle opruimingsartikelen op www.vantil.nl.

driade LEOLUX swissflex Minotti bert plantagic TEMPUR Poliform

van til interieur DESIGNCENTRUM

Noorderkade 1038 1823 CJ Alkmaar Tel. [072] 5112760

De grootste keuze in exclusief wonen. www.vantil.nl

Huisarts of apotheek?

Iedereen heeft wel eens last van die kleine klachten, waar je niet direct de huisarts voor wilt raadplegen.

Gelukkig kunt u in zo'n geval bij Allegra Service Apotheek terecht. Want met onze zelfzorgadviezen en -geneesmiddelen kunt u veel alledaagse klachten zelf behandelen.

G.J. Dannijs
apotheker / eigenaar

ALLEGRA SERVICE APOTHEEK

Noorderven 81-85, 1504 AL Zaandam - Tel. 075 3030 130

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00 - 17.30 uur.

www.allegra-apotheek.nl

Zaterdag geopend van 10.00 - 14.00 uur

Mishandeling

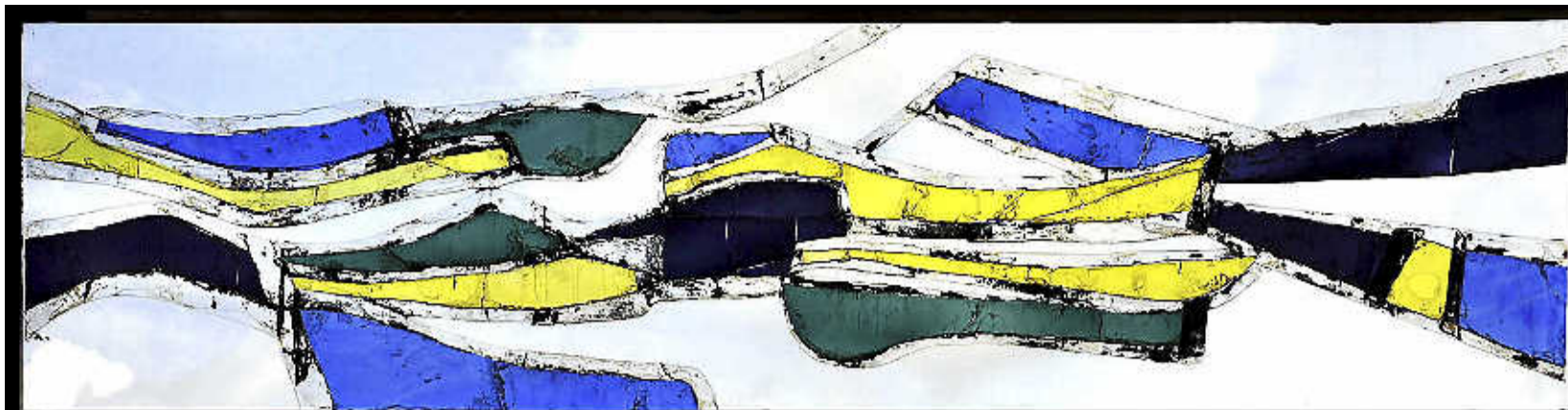
Zaandam * De politie heeft donderdag een 12-jarige jongen aangehouden, die een leeftijdsgenootje zou hebben mishandeld. In het Burgemeester In 't Veldpark was onenigheid ontstaan tussen twee groepen jongeren. Een van hen raakte gewond en moest naar het ziekenhuis.

advertentie

START UITVERKOOP!

saenkanter
men & women
zaanbocht - wormerveer
westzijde - zaandam

Karel Appel

De ramen van de Paaskerk.

Glas appliqué is ook gebruikt in het oude gemeentehuis. Het is voor de sloop weggehaald en opgeslagen. Het verdient een betere plaats, vindt Bicaci.

De door Karel Appel ontworpen ramen in de Paaskerk, worden gerestaureerd. Lisya Bicaci is nu twee jaar bezig om het helemaal uit elkaar te halen. Soms krijgt zij het verwijt dat het best lang duurt.

'Twee jaar restaureren is niet lang'

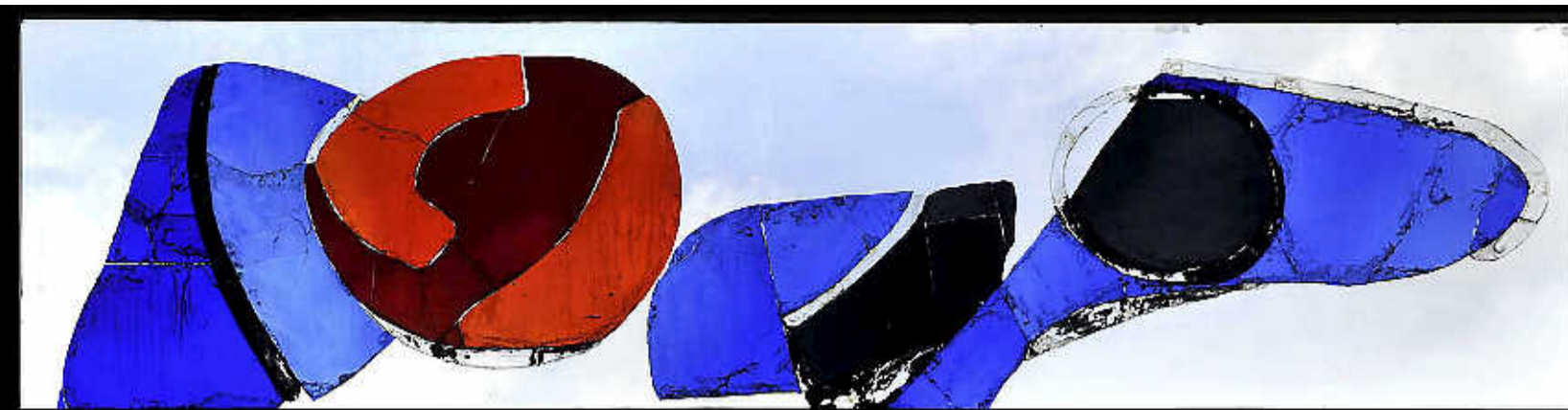
Amsterdam ✦ Scherven glas liggen op twee tafels verspreid in een atelier in de Van Diemenstraat. Delen van het kunstwerk van Karel Appel dat thuishoort in de Paaskerk in Zaandam. Lisya Bicaci is er nu twee jaar mee bezig. Wel een beetje lang, krijgt zij soms te horen. „Als je zes jaar over de restauratie van een Rembrandt doet, hoor je daar niemand over.” Met andere woorden: het herstel van de kerkramen wordt niet helemaal op de juiste waarde geschat. Dan eerst maar het goede nieuws. Eind volgend jaar zijn de ramen klaar. Na twee jaar peuteren hebben Bicaci en restaurator Cock Tesselaar nu veertienhonderd

schoongemaakte fragmenten glas, met een handleiding om daar stukje voor stukje weer een kunstwerk van te maken. Ondertussen kwamen zij er achter welke lijm gebruikt is voor het kunstwerk van Karel Appel en wat belangrijker is, ze zijn bijna zo ver dat ze weten hoe het beter kan. Want beter kan het. Al kort na de oplevering in 1958 vielen de eerste stukken glas naar beneden en in de jaren die volgden liet er nog veel meer los. Gelukkig kwamen de meeste scherven terecht in de luchtroosters. Maar het mag ook een wonder heten dat er nooit iemand geraakt is door een stuk glas. Dat het werk van Appel technisch niet zo'n hoogstandje was is niet zo gek. Glas-appliqué - het lijmen van gekleurd glas op transparant glas - was in een experimenteel

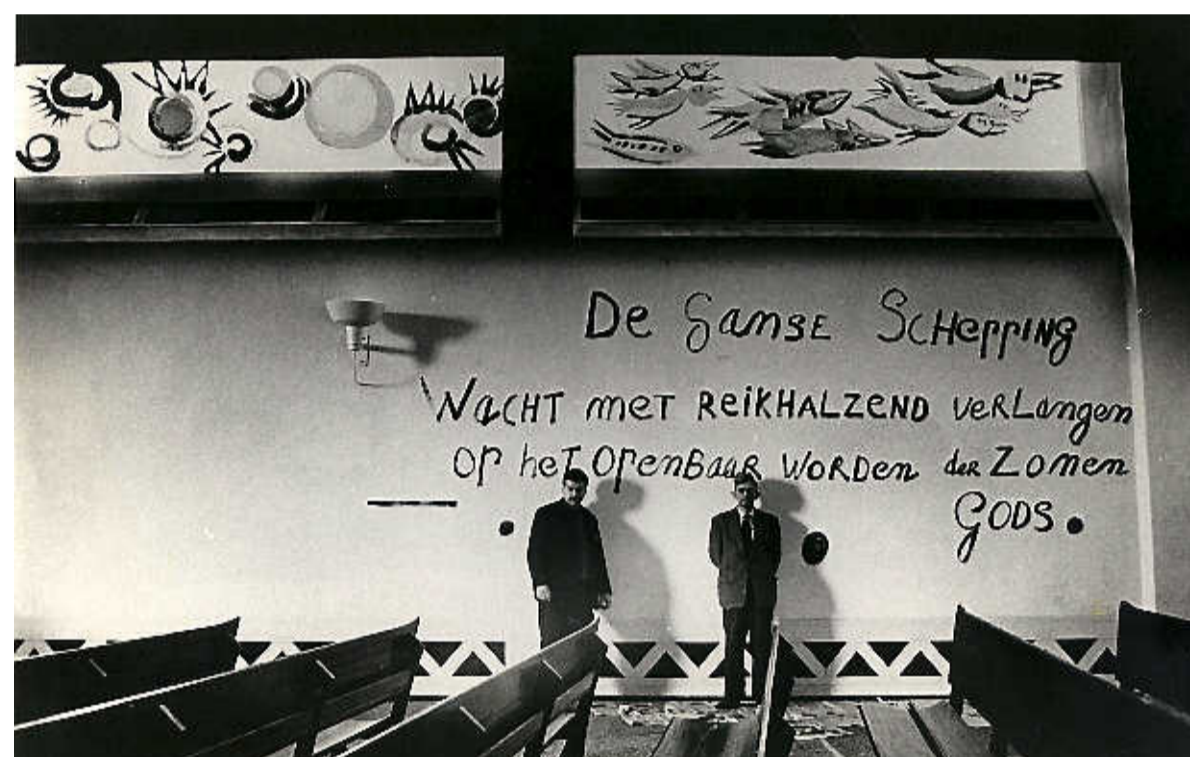
stadium. Toen De Paaskerk zijn Karel Appel kreeg was dat een van de eerste exemplaren van appliqué-techniek. En dat geeft meteen aan hoe bijzonder het kunstwerk is en waarom het de moeite waard is om het goed te restaureren.

Houtlijm

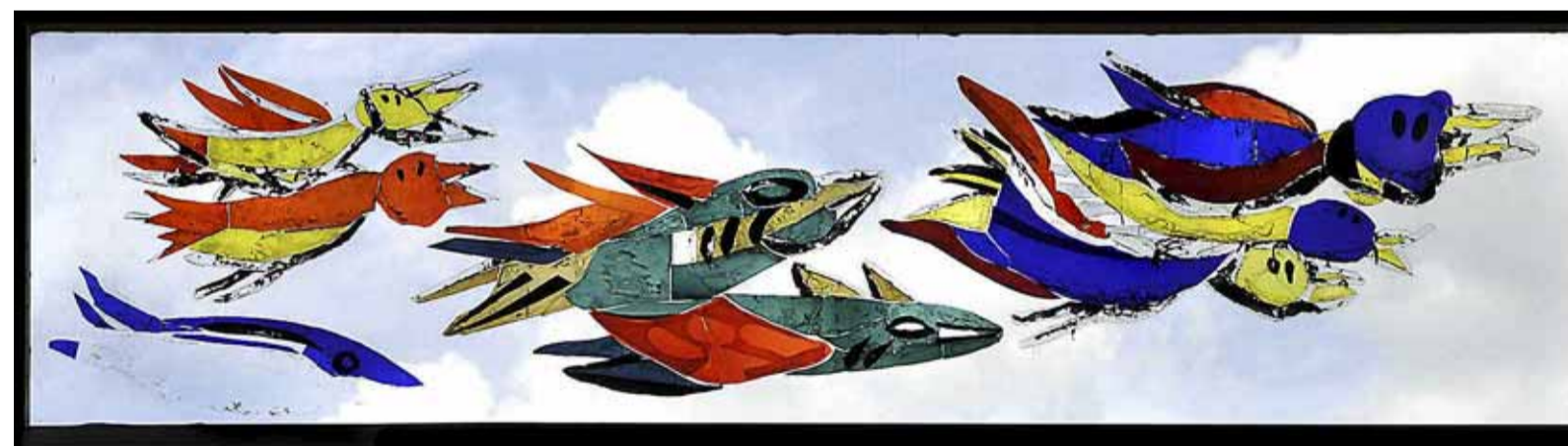
Bicaci: „Wat je heel vaak ziet, is dat een kunstenaar een bepaald effect mooi vindt, zonder zich af te vragen of het materiaal wel duurzaam is. Daar houdt hij zich niet mee bezig.” In het geval van de ramen was het niet Karel Appel zelf die met het glas aan het werk ging. Hij ontwierp ze, maar het snijden en lijmen liet hij over aan de bekende glazenier Willem van Oyen. Inmiddels zijn Bicaci en Tesselaar er achter dat deze houtlijm gebruikt heeft om het glas te lijmen.

Karel Appel

Lisya Bicaci aan het werk met glasfragmenten.

Karel Appel (l) toont zijn tekst onder de ramen. Rechts van het dominee Van Petegem. De tekst zou terug moeten komen.

De ramen van Appel laten het scheppingsverhaal zien. Hiernaast de vogels.

De fragmenten van twee van de vijf ramen zijn inmiddels losgeweekt en gereinigd. Er werd bovenin de kerk niet zo vaak schoongemaakt, zodat de twee behalve de gele vlekken van vergane lijm ook insectenresten, algen, stof en vettingheid aantreffen.

Inkt

Een verhaal apart zijn de zwarte stukken glas in het kunstwerk. Daarvoor is geen zwart gebrand glas gebruikt, maar verf die koud is aangebracht. „Gewoon uit een potje, met een kwast. Veel ervan is afgebladderd en dat doet afbreuk aan het kunstwerk.” Omdat restauratie nou eenmaal inhoudt dat zoveel mogelijk het originele materiaal gebruikt wordt, lieten de restaurateurs de verf onderzoeken en kwamen ze tot de schokkende conclusie dat het geen

verf maar inkt was. „Dat hecht helemaal niet op glas. Het is niet zo gek dat het er af viel.” Het uit elkaar halen en schoonmaken van het glas is nog maar het begin van het herstel. Nu moet Bicaci op zoek naar een lijm die beter hecht, niet verkleurt en tegen een beetje beweging kan. Dat klinkt eenvoudiger dan het is. De ramen zijn het grens tussen binnen en buiten, door temperatuurverschillen ontstaat condens. Ze staan de hele dag in het zon-

Zonlicht, algen, stof, vergane lijm, en dode insecten

licht, ze bewegen als het waait en ze trillen door het verkeer dat over de drukke Keplerstraat rijdt. Om de juiste lijm te vinden moeten enkele mogelijk geschikte soorten getest worden in een verouderingsruimte. Daar wordt in een paar maanden tijd de veroudering nabootst die zich in jaren voltrekt. Op dat punt - aan het begin van die lijmtest - bevindt de restauratie zich nu. Veel werk, geeft Bicaci onmiddellijk toe. Maar meer dan de moeite waard. „De kerk, een ontwerp van Karel Sijmons, en de ramen van Karel Appel zijn een vingerafdruk van de na-oorlogse periode. Glas-appliqué is later veel vaker toegepast, maar veel van die gebouwen zijn gesloopt en daarbij is het glas in de container verdwenen. Dat maakt deze eerste ramen met glas-appliqué zo bijzonder.”

Helder hoofd en een vaste hand

Lisya Bicaci is docent aan de vakgroep Conservering en restauratie van de Universiteit van Amsterdam. Haar specialisme is keramiek, glas en steen. Ze geeft les aan een bescheiden groep studenten. Elke twee jaar stromen er twintig in voor de studie die zeven jaar duurt. En om je echt restaurator te mogen noemen is na de opleiding twee jaar werkervaring vereist, zowel in de publieke sector als in het bedrijfsleven. In de opleiding komt alles langs dat met oude spullen en gebouwen te maken heeft.

Historische context, materiaalkunde, toegepaste chemie. En je moet nog handig zijn ook, want restauratie is handwerk. „Het is een vak voor mensen met een helder hoofd en een vaste hand”, zegt Bicaci. Het bewijs daarvoor staat op een werkbank, waar enkele met de hand gemaakte sculpturen staan. Ze zouden zo uit de gevel van een oud gebouw kunnen komen. Maar de werkelijkheid is dat studenten ze nog geen week geleden hebben gemaakt. Met de hand en met geduld, zoals het hoort.